

Van olie naar Graduate School

Hester van Hasselt in gesprek met Marijke Hoogenboom

Dit voorjaar zet een deel van de Theaterschool de stap over het IJ naar Amsterdam-Noord. Het Grootlab, waar honderd jaar lang onderzoek door Shell werd uitgevoerd, werd opgekocht door de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Althans een derde deel daarvan; in de andere twee vleugels huizen het A-Lab en het Londense Clink Hostel: een werkplek voor de creatieve industrie en een jeugdherberg met 1200 bedden. Neem daarbij de immense nieuwbouwprojecten in de directe omgeving: het EYE filmmuseum, de luxe appartementen en de non-stop bedrijvigheid in de A'DAM-Toren, plus het achterland van de oude (achterstands-)wijken, en je staat onherroepelijk voor een keuze: doen we alle ramen strak toe of openen we de deuren?

Graduate School

Op de onderste twee verdiepingen van het Grootlab neemt de faculteit Beeldende Vorming zijn intrek, de Theaterschool krijgt de bovenste helft van het gebouw. Met ruimte voor projectonderwijs (voorheen Lindengracht) en de nieuwe in het leven geroepen Graduate School. Deze wordt gevormd door de twee masteropleidingen van de Theaterschool en het lectoraat Podiumkunsten in transitie van Marijke Hoogenboom. Masteronderwijs en artistiek onderzoek staan hier centraal.

Marijke Hoogenboom: 'Terwijl in het Grootlab de verbouwingen gaande waren en een nieuwe theaterzaal op het dak verrees, zijn wij uitgebreid met elkaar in gesprek gegaan. Directeur Jan Zoet, Barbara van Lindt (DasArts - Master of Theatre), Jeroen Fabius (Amsterdam Master of Choreography) en ik. Met zijn vieren zaten we anderhalf jaar om de tafel. Met oog voor elkaars verschillen zijn we langzaam naar elkaar toegegroeid, in april 2015 presenteerden we ons plan.'

De geheel eigen geschiedenis van de twee masters, hun specifieke praktijk en ieders wens tot ontwikkeling en samenwerking werden nauwkeurig onder de loep gelegd. Ook de impact van de bezuinigingen op het theater speelde in het toegroeien naar de Graduate School een belangrijke rol. Marijke: 'Door de schaarste in het veld aan plekken voor onderzoek en experiment, beseften we eens te meer wat een zeldzame en kostbare plek het onderwijs is. De mogelijkheid om je als jonge maker binnen de school verder te ontwikkelen, voorbij de bachelor, wordt steeds belangrijker. De bestaande Masters worden iets uitgebreid –DasArts heeft haar profiel opgerekt voor curatoren, programmeurs en producenten- en we bekijken met Gwenoële Trapman de mogelijkheden van een derde Master die aansluit bij haar visie op Creative Producing. Daarnaast komt er bij het Lectoraat meer ruimte voor onderzoek voor docenten, en willen we in de toekomst alumni faciliteren bij een doctoraat in de kunsten.'

Local School

Terug naar de locatie aan het IJ en de impact van deze nieuwe plek. Marijke: 'Hoe heftig en extreem de ontwikkelingen in Noord ook zijn, het is wel een realiteit van de wereld waarin wij leven. Het is een typisch geval van gentrificatie, zoals die in alle grote steden plaatsvindt. We zitten midden in een stadsontwikkeling die door

economische krachten wordt gedreven en waarbij de primaire oriëntatie naar het centrum toe is. De oude wijken in Noord hebben daar weinig mee van doen.’ Volgens Marijke dwingt deze omgeving de Graduate School om zichzelf duidelijk te positioneren: ‘Als publieke instelling maken we deel uit van de sector en de samenleving. Net als kunstenaars in het huidige tijdsgewricht moeten we ons afvragen wat onze plek daarbinnen is. Ik denk dat het tijd wordt om kleur te bekennen, om onze identiteit scherper uit te dragen, in de eerste plaats in de manier waarop we omgaan met elkaar en de wereld om ons heen.’

Daarom maakte de Graduate School in het hart van het gebouw ruimte voor de zogeheten Local School. In fysieke zin een gastvrije, open ruimte voor ontmoeting, die voorbij kan gaan aan onderwijs en kunsten, en in geestelijke zin een mentaliteit die als het goed is door zal sijpelen in alles wat er gebeurt. Marijke: ‘We willen in relatie staan, onszelf verplichten die relatie telkens weer op te zoeken. Om te beginnen hebben we besloten dat Barbara, Jeroen en ik samen een kantoor zullen delen. Net als de mensen van productie, techniek, onderwijscoördinatie en administratie. Dat is een omslag die voor iedereen wennen zal zijn.’

‘De moeilijkste en spannendste oefening is: hoe word je ontvankelijk voor je omgeving? Kun je horen en zien wat voor een vragen er liggen, en kunnen we daar ruimte voor maken binnen de school? Gelukkig hebben zich de afgelopen jaren al verschillende mensen vanuit de cultuur verbonden met Amsterdam-Noord, denk aan Floor Ziegler en haar Noorderparkkamer en Chris Keulemans die de Tolhuistuin oprichtte. Chris was bij DasArts onlangs mentor van het blok Talking with Places, waarin studenten en staf al intensief kennis maakten met de wijk.’

In plaats van de ramen te sluiten gaat de Graduate School dus van start met open deuren. Voor de directe omgeving maar ook voor de interactie met het werkveld en de collegae van de Theaterschool. Marijke: ‘Wat wij hier doen moet een aanvulling zijn op wat er gebeurt op andere plekken in de stad, zoals op de podia en in de Jodenbreesstraat. De uitkomst van onderzoek dat hier plaatsvindt delen we met hen en verbinden we graag aan de bevindingen van mensen en instellingen die met vergelijkbare vraagstukken bezig zijn. Ook die uitwisseling is van vitaal belang voor onze nieuwe thuishaven in Noord.’

De officiële en feestelijke opening van de Graduate School en de Academie voor Beeldende Vorming is op **vrijdag 22 april 2016**. De openingshandeling wordt verricht door de Burgemeester van Amsterdam, Eberhard van der Laan. Meer informatie volgt binnenkort.